

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

Asszerkesztőség köziratok visszaküldésénél
 vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Meghiusult békekisérletek.

Mars hadisten megsuhogtatta véres kelevészét s országok, nemzetek egymásnak fordultak, hogy erejük árán is megszerezzék azt, mit szépszerével egyik átengedni nem akar, másik pedig minden áron megszerezni óhajt. A nyers erő, a hedi felkészülődés minősége dönti el tehát azt, hogy két perlekedő fél között melyiknek oldalan áll az igazság. De hiszen éppen az a különös s a meglepő, hogy a nyers erő nem az igazságot dönti el, hanem azt, hogy melyik hatalmasabb, melyik gazdagabb, mert a moderu hadviselés is még ott tart, mint annak idején Montecuccoli, aki szerint a háboruhoz három fontos dolog szükséges: Pénz, pénz és újra csak pénz, ha tehát ez esetben az olaszoknak lesz több pénze, mint a töröknek, akkor a nemzetközi igazság már eleve az olaszok oldalán les.

A diplomácia már nagyon régen eldöntötte, hogy az elgyengült Törökország egyes részein mely és minő arányban osztzkodnak az európai nemzetek. Ami minket közelebről érdekelhet, az mindama emberfeletti borzalmasság, amelyet egy világháboru kitörése kiválthat s a melyből éppen a hármasszövetségben való részvételünkkel kilolyólag esetleg nekünk is kijuthat.

Békés gondolkozásu ember természetesen elvi ellensége minden erőszakos megoldásnak s így a háborut már ipso facto elítéli. Az igazság s a jogos érdekek védelmét semmiféle viszonylatban nem lehet a nyers erővel elintézni, kell hogy olyan fórum álljon rendelkezésre, mely elintézi mindazokat a vitás ügyeket, melyeket régente fegyverrel intéztek el.

Az ágyuk dőreje s a puskák ropogásába vegyült emberi jajkiáltások nem fogják elintézni azt az ügyet, melyet az igazság [védelmében s annak kierőszakolására fegyveres utra tereltek. S az a sok apátlan gyermek, férjtelen asszony, kit a háboru gyilkos borzalmi megfosztanak egyetlen támaszuktól, sohasem fogják igazságosnak találni azt, hogy valamelyes hatalom az ő gyászuk révén öregbítette hatalmát.

Az olasz-török háborus állapot pedig ugy látszik, most már komolyan a vérontás stádiumába jutott. Hiába volt a diplomácia közbelépése: a legujabb hírek szerint tegnap már megkezdtek az olaszok Tripolisz bombázását, sőt állítólag Prevezát is ultimátummal fenyegetik. Preveza tudvalevőleg Albániában van s így attól lehet tartani, hogy a háboru veszedelme atterjed a Balkán-félszigetre. A szomszédunkban fellobbanó tűz pedig nekünk is meleg napokat okozhat.

Legujabb távirataink a következőket jelentik:

Tripoliszban olasz zászló?

Róma, okt. 4.

Egy marconigramm tegnap késő este azt jelentette a sziciliai Auguszta drótalan táviróállomására, hogy október 3-án, délután fél hat órakor az olasz csapatok kitűzték lobogójukat a tripoliszi vár fokára.

A megszállás körülményeiről nem jött hír, csak annyit lehet tudni, hogy erős bombázás előzte meg a megszállást. A hangulat nagyon lelkes a fővárosban és általános az a meggyőződés, hogy rövid időn belül meg lesz a béke, miután Tripolisz az olaszoké, de a béke ára alatt görnyedni fog a török birodalom.

A háboru kitörése óta az olasz hajóraj csak három görög gőzöst és öt nagy vitorlást fogott el, amelyek most Tarentóban és Brindisiben vannak. Az elkobzott török hajókról 20 tisztet és 400 török katonát vittek hadifoglyokként Tarentóba.

Ezek a török katonák ott nagyon jól érzik magukat. Ha nem alszanak, akkor dohányoznak, jó étvágygal esznek, senkihez sem szólnak, de szappannal mosakszanak.

Ellentmondó hírek.

London, okt. 4.

Homlokegyenest ellenkezők azok a hírek, amelyek Tripolisz bombázásáról szólnak. A Change Telegraph Company tegnap esti kelettel táviratot kapott Rómából a forrás megjelölése nélkül, hogy az olasz hadihajók október harmadikán délből fél tizenkét órakor kezdték ágyuzni a tripoliszi erődöket.

Ennek ellentmond egy római távirat. Ez a jelentés csak annyit tud, hogy bombázásról a flotta parancsnoka nem küldött sehová értesítést és Maltában sem tudnak róla semmit sem.

Ultimátum Prevezának.

Athén, okt. 4.

A Reuter-ügynökség jelenti Korfuból: Az abruzzói herceg a prevezai parancsnoknak ultimátumot küldött azzal a tartalommal, hogy az olasz flotta a várost bombázni fogja, ha a kikötőben őrzött hadihajókat át nem adják.

London, október 4.

Olasz flotta áll az artai öböl előtt. A hajóraj parancsnoka, Lajos abruzzói herceg felszólította az öbölben horgonyzó török torpedónaszádokat a föltétlen megadásra, mert ellenállás esetén 24 órában belül bombáztatni fogja a prevezai erődöket. Az olasz hadihajók az öböl torkolatához közelednek.

Görög mozgósítás.

Athén, október 4.

A hadügyminiszter behívta az 1909. évi tartalékosokat.

Az olasz flotta az Adrián.

Róma, okt. 4.

A hivatalos Stefani-ügynökség a következő nagyjelentőségű kommunikét teszi közzé:

Az expedíciós hadtest formálására irányuló műveletek állandóan serényen folynak. A különböző behajózási kikötőkben szüntelenül és nagy buzgósággal dolgoznak a csapatszállításra szánt gőzösök szolgálatba helyezésén. T. kintettel az expedíciós hadtest szervezésénél igénybeveendő egységek diszlokációjára, elhatározta a hadvezetés, hogy a csapattesteket a legközelebb fekvő kikötőben teszi hajóra, ugy hogy a behajózási műveletek nemcsak a ionii, hanem az adriai és tirrheni tenger kisebb kikötőjében is fognak végbemenni.

A behajózásra tett ezen intézkedések magyarázzák flottánk operációt az Adriai tengeren is, melyet az ellenséges hajóktól szabadon kell tartani, hogy a szállítóhajók alkalmas időpontban biztonsággal mehessenek végig a tengeren.

Hivatalos jelentés a bombázásról.

A hivatalos Stefani-ügynökség jelenti:

Tegnap délután egy negyed 4 órakor Faravelli altengernagy a Benedetto Brin hadihajóról tegnap este 7 óra 45 perckor a következő táviratot küldte:

3 óra 30 perckor délután a bombázást a fontosabb útegekre Tripolisznál megkezdtem, és naplonyugtáig folytattam. Az útegek a tüzelést viszonyozták, de eredmény nélkül. Holnap folytatjuk a bombázást, hogy az útegeket megsemmisítsük.

Mi a legnagyobb tekintettel vagyunk arra, hogy a város semmi kárt ne szenvedjen. Csak az útegek fölött levő világítótorony ment tönkre.

Faravelli.

Visszatorlás az olaszok ellen.

Konstantinápoly, okt. 4.

Megkezdődött az olaszok üldözése gazdasági téren. A keleti vassuttársaság igazgatósága kényszerűségből elbocsátott 80 olasz hivatalnokot, a kik valamenynyien régi alkalmazottak és fölmentett a szolgálat alól olyan mozdonyvezetőket is, a kik évtizedeken át megbízhatók voltak. Ezzel a keleti vasut vonalain a forgalom vesztett biztosságából.

Az anatóliai vasuttársaság 150 olasz hivatalnokot, a bagdadi vasutépítkezés vezetősége pedig néhány száz olasz munkást bocsátott el. Ilyen körülmények között a vasutépítés megakadt.

Az üzleti forgalom is pang, mert a legnagyobb anatóliai kereskedők a háboru veszedelme miatt elmaradtak. A kormány utasította a szaloniki-i vasut-

igazgatóságot, hogy gondoskodják a vagyonpark védelméről, mert a tenger felől olasz hadihajók könnyen kárt tehetnek benne.

A békeközvetítés.

Bécs, okt. 4.

A békeközvetítés ügye nem áll jól. Ugy látszik, Németország akciója Konstantinápolyban nem kecsegtet sikerrel, a minnek az a fő oka, hogy sem a port, sem Oaszország nem bizik a német birodalom táradozásainak őszinteségében. Törökország most Angolországtól vár határozott fellépést és biztató jelt, hogy az angol külügyi kormány a londoni olasz és török nagykövetek között érintkezést temertett.

Tripolisz bombázása.

Róma, okt. 4.

Hivatalos értesítés szerint Tripolisz bombázása három óraker kezdődött. A bombázás éjjel 12 óráig tartott. A lakosság menekül.

A törökök visszonozták a bombázást, azonban a török lövedékek a tengerbe hullottak.

Konstantinápoly, okt. 4.

Az osztrák-magyar nagykövet ma meglátogatta a nagyvezirt és biztosította róla, hogy Ausztria-Magyarország megtett minden intézkedést a balkáni béke épségben tartása érdekében.

A második színház Nagyváradon.

3-as bérlet helyett 6-os bérlet

Nagyvárad város szinügyi bizottsága tegnap két fontos ügyben tanácskozott és pedig a Nagyváradon egyesek által tervbe vett 2-ik színház építésének kérdésével és dr. Adorján Emilnek azon indítványával, hogy a mostani 3-as bérlet rendszer helyett 6-os bérletrendszer léptessenek a következő szezonban életbe.

A szinügyi bizottság ülésén dr. Hoványi Géza elnökle alatt Rimler Károly, Komlóssy József, dr. Moskovits József, dr. Adorján Emil, Kőszeghy József, Stark Gyula, Schwarcz Izidor, Juricskay Barna jegyző és Erdélyi Miklós szinigazgató voltak jelen.

A 6-os bérlet.

Első sorban dr. Adorján Emil indítványát tárgyalták, amely szerint tekintettel arra, hogy sokan nem tudnak bérlethez jutni, a jelenlegi A., B., C. hármas bérlet helyett 6-os bérletrendszer léptessék.

Erdélyi Miklós szinigazgató anyagi szempontból nem helyesli az indítványt, mert sok lenne a bérlő és kevés a napi látogató. Ma évi 300.000 korona a társulat regijeje, a melyből 100.000 korona a bérleti bevétel. A többi 200.000 koronát nem fedezné a napi bevétel. Legteljebb 4-es bérlet lehetne, de ez sok zavart okozna.

Dr. Hoványi Géza szintén nem helyesli a 6-os bérletet, amely csak a személyzetre lenne jó. Kolozsvárott 4-es bérlet van s a hét 3 más napján nincsen bérlet. Ezt tanulmányozza az igazgató.

Kőszeghy József azt látja, hogy az egész indítvány a páholy hiányból indul ki. Ezen lehetne segíteni s ő bemutatja azonnal a bizottságnak a tervet. E szerint a földszinti állóhely helyén 5 páholy lenne elhelyezve s még a rég kifogásolt közbiztonsági kérdés is meg lenne oldva, amennyiben az öt új páholy között két

új kijárót nyerne a földszint. Legteljebb az igazi diákok részére az új páholyok elé még 16 olcsó széket lehetne berendezni.

Dr. Hoványi Géza igen helyén valónak tartja a tervet, mert ezáltal 30 új bérlő-család kapna páholyt.

Adorján Emil ezt gyökeres segítségnek tartaná. Ma ugyan sem diákok járnak a földszinti állóhelyre, hanem zavart okozó elemek. O tényleg csak az akarta indítványával elérni, hogy még mások is kapjanak páholy bérletet. A 6-os bérlettel azért kísérletet lehetne tenni, hátha beválnék. Indítványához nem ragaszkodik, de jó lesz, ha azt tanulmányozza az igazgató.

Dr. Hoványi Géza indítványozza, hogy irjanak át a tanácshoz a főmunkák tervének megvalósítása iránt.

A szinbizottság határozatában kimondotta, hogy a 6-os, vagy 4-es bérlet rendszert tanulmányozza az igazgató. Az új páholyok tervét örömmel veszi tudomásul s megkeresi a városi tanácsot, hogy annak mielőbbi megvalósítását eszközölje.

Kell-e második színház.

Ezután dr. Bárdos Imre és társainak beadványa következett, amelyben a második színház szükségét fejtetik s kéri, hogy azt vagy a város építse fel, vagy ingyen helyet és 300.000 korona hozzájárulást adjon a város s majd részvénytársasági alapon építik fel. A két színházat egy társulattal, egy szinigazgató vezetésével.

Rimler Károly polgármester tuzásnak tartja, hogy ma még kell Nagyváradon két színház; ez még a jövőben sem lesz szükséges. Most is 10 napon át, míg bérlet nem volt, 30 páholy teljesen üresen állott. Debrecenben még rosszabb viszonyok vannak. 100.000 lakossal bírő városoknak egy színházuk van. Azt reméli, hogy újabb évtized után a mai helyen épül fel egy nagy színház. Mivel ez a kérdés még nem érett meg, térjenek felette napirendre.

Dr. Adorján Emil arra alig lát okot, hogy miért ne legyen Nagyváradon két színház. A társulatlak ma is van énekes és drámai szemlélyete, akik felváltva játszhatnának a két színházban. Azt azonban merőben ellenzi, hogy a második színházat a város építse fel, vagy ahoz anyagilag hozzájáruljon. Azonban az elől nem zárkozik el, hogy egy kompromisszum a 2-ik színházat felépítse. Nagyvárad fejlődő város s szüksége van arra.

Dr. Hoványi Géza elvileg helyesli a 2-ik színház felépítését; majd elérkezik az idő, mikor nagy, olcsó színházra szükség lesz, de az idő még nincs itt annak a megvalósítására. Ilyen határozat kimondását indítványozza.

Rimler Károly városi szempontból indult ki előbbi felszólalásában. Nem zárkozik el a kérdés elől, de a város mint ilyen, semmi esetre se foglalkozzék vele most.

Dr. Moskovits József a második színház felépítését városi feladatnak tartja. A mostani színház kicsi, ezért kell a második színház. Elvben mondja ki a szinbizottság, hogy a tervezők ne adják fel az eszmét. Az ingyen telek és anyagi hozzájárulás elől sem zárkozik el a város, mert az busán visszatérül. Elvileg mondják ki a második színház szükségességét, de a mostani beadvány nem mutatja meg a létesítésre a módokat.

Dr. Hoványi Géza elvileg elfogadja az eszmét, de az időt nem látja még elérkezettnek. A tanács azonban foglalkozzék a kérdéssel, különösen a terület tekintetében.

Kőszeghy József szerint csak a város építheti fel a 2-ik színházat, már csak az egyöntetű adminisztráció szempontjából is.

A szinügyi bizottság végre is abban állapodott meg, hogy elismeri a 2-ik színház szükségét s különösen az olcsó helyrak hiánya teszi kívánatosá a 2-ik színház építését.

Az októberi műsor.

Elnök ezután előterjesztette az októberre kitűzött darabok műsorát a következőkben: Ártatlan Zsuzsi, Theodor és társa, Bánk Bán, János vitéz, Dollár kisasszony, Szentliget

(uj), Kornevilli harangok, Iglói diákok (uj), Ezred s pja (uj), Cigányszerelem, Az adjutáns (uj), Szent Bernáti barátok (uj), Tilos a csok, Csikós és okt. 19-én ifjusági előadás: II. Rákóczi Ferenc.

A műsort elfogadták.

Somogyi siremléke

Rimler Károly az ülés végén szót kért. Somogyi Károly, a nagyváradai állandó színház első igazgatója két év óta a temetőben pihen; siremléke nincs. O már 792 koronát gyűjtött erre a célra. Kéri a szinügyi bizottságot, hogy vegye át tőle ezt a dolgot s gondoskodjék a további gyűjtésről, hogy egy megfelelő siremléket állíthassanak Somogyi sirja fölé. Küldjenek ki egy albizottságot, hogy vezesse a további gyűjtést társadalmi uton s gondoskodjék a siremlék felállításáról.

Dr. Adorján Emil azt javasolja, keressék meg a tanácsot, hogy a szerződésben jékonycélra biztosított szinlelőadás egész jövedelmét fordítsák a siremlék céljaira. Nem kell albizottság, hanem az elnök, alelnök és a polgármester intézzék ezt az ügyet.

Dr. Hoványi Géza örömmel jár el az ügyben s a maga részéről 50 koronát ajánl fel a siremlékre. Társadalmi körben gyűjtsenek e célra s az előadás jövedelmét is juttassák a begyűlt összeghez.

A bizottság megbizta az elnökséget és a polgármestert a további teendőkkel.

Kacsóh Pongrác és Farkas Imre hangverseny délutánja.

A Vigadóban előkészületek folynak, rendezgetik, fényesítik a nagy termet, a színház körül buzgón tanulatnak az október 8-iki hangverseny szereplői és a rendezőség reggeltől estig fáradozik, agítál a nagyszabásu koncert teljes sikere érdekében. Minden a legnagyobb rendben halad a vasárnap nevezetes délután felé. A hangversenyre a két fő-fő szereplő, Kacsóh Pongrác dr és Farkas Imre már táviratilag jelezték a rendőrségnek, hogy pénteken este érkeznek Nagyváradra.

Természetes, hogy a nagyközönség körében is élel mozgolódás, érdeklődés, figyelem mutatkozik, olyan koncertről lévén szó, melynek célja igazi jótékonyosság, s amelyen a nagyváradai színház legnépszerűbb tagjain kívül két országos hírű íróember működik közre. Farkas Imre poétaságának nincs szüksége külön beharangozóra. Nincs városa, társasága, uri családja az országna, ahol szeretettel és megbecsüléssel ne emlegetnék ennek a kiváló talentumu költőnek a nevet, aki csipkéből veri a sorait és a legmélyebb hangulatok hurjain muzsikál. Kacsóh Pongrác dr, a magyar szinpadi szerzők egyik legilusztrisabb mestere, a János vitéz szerzője, igen vonzó és figyelemre méltó előadással ígérkezett le. A magyar muzsikáról fog beszélni s kíséretül zongorán mutatja be a közönségnek az előadottak igazságát. F. Károlyi Leona egy sereg finom Kacsóh dalt, Szentgyörgyi Máriha a legszebb Farkas Imre versek közül interpretál néhányat. Gózon Gyula és Kabos Gyula, Zsigmondi Anna és Horváth Mici pompás magánszámait épügy a legteljesebb érdeklődésre számíthatnak, mint a szinrekerülő opereti, a »Kis kadét«, amiben Bárhory Elza, Medgyaszay Jenő és Miskey József lépnek fel.

A programot Polgár Mariska előljáró verssel nyitja meg, a számokat Hegedüs Nándor konferálja be. Kovács Mihály karmester zongorán kíséri a szólókat. A darabot Sik Rózsa rendezi.

Jegyek kaphatók Huzella Gyula, Vidor

Manó és Sebő Imre Rákóczi-uti üzletükben s eljegyezhetők Bánóczy Kálmán főispáni titkár-nál. Az árak a következők: Páholy 30 K, páholyülés I. sor 8 K, II. sor 5 K, zsölle I. és II. 10 K, III. és IV. sor 8 K, V. és VI. sor 6 K, VII. és VIII. sor 5 K, körszék I—IV. sor 4 K, V—VIII. sor 3 K, támlásszék 2 K, erkélyülés I. sor 2 K, II—VII. sor 1 K 50 fillér, állóhely 1 K.

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendű modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

divatháza.

Bémer-tér.

Alapított 1888.

Biharmegye a múlt hóban.

Biharmegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg október havi ülését, melyen az elmúlt szeptember hó alatt befolyt ügydarabokat tárgyalták le.

Az ülésen dr. Fráter Barnabás alispán elnökölt. Az elnöki megnyitásban az alispán üdvözölte az Aradról áthelyezett Kolner György főállatorvost, aki megköszönvén az üdvözlést, kijelenti, hogy minden törekvése azon lesz, hogy a vármegye állategészségügye a lehető legjobb álljon. Következtek a szakelődök jelentései. A főorvos jelentése szerint a vármegye egészségügye az elmúlt hónapban kedvező volt.

A pénzügyigazgató jelentése szerint az egyenes állami adó befizetésénél csökkenés mutatkozik, amennyiben szeptember havában 61331 korona és 03 fillért fizettek be, míg az elmúlt év ugyanezen időszakában 640,614 korona 93 fillért tett ki a befizetett összeg. Az állatorvos jelentése szerint az állategészségügy kedvezőbb volt, mint az előző hóban.

A vármegye területén a száj és körömfájás mindössze 29 községben volt.

Ezután áttért a bizottság a nagyvárad latin szertartású káptalan által létesítendő Ujiráz községe ügyére. A bizottság a telepítés fogantatásához a betérjett vélemények alapján a szükséges engedélyt megadja. Az új községben 100 új családi hely fog épülni. Közigazgatásilag Ujiráz Csökmőhöz fog tartozni.

Az új község telepítési ügye után az állami építészeti hivatal tett jelentést a feketetői Körözs-híd építési munkálatainak beszüntetéséről, mely alkalommal egyidejűleg javasolta, hogy az építkezést házilag folytassák. A javaslatot elfogadta a bizottság és a vállalkozóval a szerződést felbontottan nyilvánította.

Következett a tanfelügyelő jelentése. E szerint a mezőbikácsi görög-keleti iskolánál Paptamás Flórián felfüggesztése folytán megüresedett tanítói állásra Moldován Györgyöt választották meg. Majd Popovics Kornél volt szegyesdi tanító kérelmére tért át a bizottság. Popovics Kornél igazgatás miatt fel volt füg-

gesztve állásától és az ezért járó büntetést kitöltötte, most arra kéri a bizottságot, hogy engedje meg állásának elfoglalását. A bizottság arra való tekintettel, hogy a tanító már megbűnhődött büneiért, a kérelmet teljesítette.

Tárgyalás alá került most a kint levő adóhátralékok ügye. A bizottság Erőmihályfalvi, Berettyóújfalui, Hegyközséimre községekkel szemben az anyagi felelősséget kimondotta.

Kisebbségi felszólalások voltak a vadászejegyek elutasítása körül. Nevezetesen az érmihályfalvi főszolgabíró több odaváló lakosnak megtagadta a vadászejegyek kiadása iránti kérelmüket. A főszolgabírói intézkedés ellen felebbezéseket adtak be, melyek alapján a bizottság alaptalonnak találta a főszolgabírói intézkedéseit, azokat megsemmisítette s a vadászejegyek kiadását elrendelte.

Az ülés fél 11 órakor ért véget.

Nagyvárad kulturnapja.

Az eseményszámba menő vasárnapi kulturnap elé általános érdeklődéssel tekint az egész Nagyvárad.

A vasárnapi nap programját most állította össze teljesen a rendezőség. A programot a megjelenők tájékoztatásul az alábbiakban közöljük:

Első nap: október 7-én, szombaton.

1. Az Országos Szövetség elnöksége s a hozzá csatlakozó meghívottak és kiküldöttek indulása Budapestről, nyugati p. u. d. u. 2 órakor Nagyváradra. Megérkezés este 7 óra 9 perckor. A vendégeket a város nevében Rimler Károly polgármester üdvözli. A fogadtatás után a vendégek megyés püspökünk és a magánosok fogatain bevonulnak a városba. Gróf Széchenyi Miklós megyés püspök vendégei egyenesen a püspöki palotába mennek. A vendégek egy része a Rimanóczy és Sas szállodákba lesznek elszállásolva.

2. Este fél 9 órakor ismerkedési estély lesz a Pannónia éttermében. Etkezés étlap szerint. Érdeklődőket szívesen lát a rendezőség.

Második nap: október 8-án, vasárnap.

1. Reggel fél 9-től fél 10 óráig a szövetségi tagok gyülekeznek a városháza disztermében. A megbízóleveleket a Szövetség titkárára adják át.

2. délelőtt 10 órakor a Szövetség közgyűlése a következő napirenddel:

a) Wlassics Gyula elnöki megnyitó beszéde,
Rimler Károly polgármester üdvözlése,
Rádl Oszon a Szigligeti-Társaság elnökének üdvözlése,

b) A Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa és Országos Főfelügyelősége 1910. évi jelentéseinek bemutatása.

c) Egy új tanács tag választása,
d) Új szövetségi tagok választása (Nagyváradiaik.)

e) Dr. Karácsonyi János kanonok, akadémiai tag előadása »Kisérletek nagyváradai nyilvános könyvtárak létesítésére.

3. Déli 12 órakor a nagyvárad nyilvános könyvtár megnyitása történik meg a polgári fiúiskola épületében. Megnyitó beszédet dr. Adorján Armin a Szigligeti-Társaság alelnöke és mekönyvtári felügyelője mond. Azután a könyvtár Rimler Károly polgármester veszi át a város nevében. A vendégek ezután az Ipolyi múzeumot tekintik meg.

4. Délután 1 órakor diszebed lesz a Vigadóban, melyet a város fog rendezni.

A közgyűlésen való részvételre a jelentkezés ideje most járt le s eddig 82-en jelentkeztek, kiknek névsora a következő:

Dr. Wlassics Gyula, v. b. t. t. közig. bíróság elnöke, Budapest. Andriška Antal, Könyvtár Egy-leti alelnök, Budapest. Dr. Alapi Gyula könyvtárőr,

Komárommegyei Könyvtár képviselőjében Bakcsi Gergely gimn. igazgató, Szatmár. Balázsovits Norbert, Bellay József, Dr. Beluleszkó Sándor muzeumi segédőr, Budapest. Bruck József Földt. Intézet könyvtárosa, Budapest. Clair Vilmos F. M. K. E. főtitkár, Nyitra. Csalány Gábor. Csiki Ernő muzeumi őr, Budapest. Dr. Cserni Béla igazgató, Alsófőhermegyei Múzeum képviselőjében. Dr. Erdélyi Pál könyvtárigazgató, Kolozsvár. Dr. Eber László, Budapest. Műemlékek Orsz. Bizottsága képviselőjében. Dr. Farnos Dezső könyvtáros, Nagyenyed. Dr. Fejes Áron képezdei igazgató, Nagyenyed. Dr. Fejérpataky László udv. tanácsos, könyvtárigazgató, Budapest. Ferenczy Gyula kollégiumi könyvtárigazg., Debrecen. Dr. Ferenczy Zoltán könyvtárigazg., Bpest. Dr. Fodor Oszkár, D. K. E. főtitkár, Budapest. Dr. Herevich Tibor muzeumi segédőr, Budapest. Dr. Gulvás Pál muzeumőr, Budapest. Györgyi Kálmán Ipari. Társ. igazgató, Budapest. Dr. Gönczy Elemér főtitkár Alföldi Magyar Közm. Egylet képviselőjében. Horusztay Henrik osztálygeológus, Budapest. Dr. Hajdu Gyula jogtanácsos Alföldi Magyar Közm. Egylet képviselőjében. Dr. Karácsonyi János kanonok Erdélyi Múzeum Egylet képviselőjében. Kemény Béla osztály titkár a Magyar Mérnökegylet képviselőjében. Kiss Lajos muzeumőr Hódmezővásárhely városi muzeum képviselőjében. Keményfy K. Dániel. Konh. Dévid, Kőszeghy Elemér főfelügyelő titkár, Budapest. Dr. Krenner József udvari tanácsos, Budapest. Dr. Kumlik Emil könyvtáros, Pozsony, Lázár István rektortanár, Nagyenyed. Löfkovits Arthur muzeumigazgató, Debrecen. Majtényi András tanár, Szatmár. Dr. Marschalkó János kir. ítélő táblai bír., Budapest. Dr. Márki Hugó Szab. Lyceum titkára, Budapest. Mihalik József kir. tanácsos, szöv. előadó, Budapest. Milekker Bódog muzeum-őr, Versec. Mitterhauszer Károly városi főjegyző, Pozsony. Moirár Károly gimn. igazgató, Nagyenyed. Mura Fülöp. Paikert Alajos. Dr. Petrovich Elek miniszteri titkár, Budapest. Pekánovics Imre igazgató főmérnök, a Magyar Mérnökegylet képviselőjében. Radics Jenő min. tanácsos igazgató, Budapest. Dr. Rados Gusztáv egyetemi rektor, Budapest. Ráth Arnold könyvtáros, Budapest. Dr. Rell Lajos. Dr. Réthy László muzeumi igazgató-őr, Budapest. Dr. de Rivó Csermelyi Sándor muzeumi segédőr, Budapest. Schnetzer Ferenc alezredes, Budapest, honvédelmi miniszter képviselőjében. Dr. Sebestyén Gyula muzeumi igazgató-őr, Budapest. Seicsik Ferenc főlevéltárnok, Győr. Seprődi János gim. tanár, Kolozsvár, Erdélyi Múzeum Egylet képviselőjében. Dr. Seemayer Vilbald muzeumi igazgató-őr, Budapest. Dr. Solymossy Sándor főtitkár, Budapest, magyar néprajzi társaság képviselőjében. Szabó Károly ny. tanfelügyelő. Szalay Győző könyvtár-egyleti pénztáros, Budapest. Szalay Imre N. M. igazg. Bpest. Dr. Szappanos Mihály, Székely János, Szöllösi István tanár, Arad. Dr. Szőnyi Ottó muzeumi igazgató, Pécs. Szundy Károly O. m. i. e. igazgató, Budapest. Gróf Teleky Sándor szövetségi alelnök. Tóth Elemér miniszteri tanácsos, Földmiv. miniszterium képviselőjében. Tóleséry István gimn. tanár Hódmezővásárhely ref. gironázium képviselőjében. Dr. Thirring Gusztáv Fővárosi könyvtár igazgató, Budapest. Tóth József ny. tanfelügyelő, Budapest. Tömörkény István író, Szeged. Dr. Tötössy Béla Budapest. Dr. Tragor Ignác. Dr. Ujváry Ede városi tanácsos, Szombathely. Vas megyei Közm. Egylet képviselőjében. Varságh Béla, Dr. Vámbéry Rusztém, kir. ügyész Budapest. Veöreös Boldizsár polgm. helyettes Győr. Vörösváry Ferenc Erzsébet Népak. főtitkár Budapest. Zajzon János tanár Nagyenyed. Zoltai Lajos muzeumőr Debrecen.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű

legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruháza

czégnél, Fő-utca szerezhetők be.

Gymnasium, Reál és Polgári

iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPŐK.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** *Kolossvári* Jenő posta főigazgató tegnap Nagyváradon időzött.

* **A kongregáció háza Vácott.** Az Urak Mária Kongregációjának hatalmas budapesti palotája még föl sem épült, de a kongregációnak már a vidéken megnyitott az első otthona. Gróf *Csáky* Károly váci püspök bőkezűségéből Vácott épült az első kongreganista ház, mely finom ízléssel berendezett, gyönyörű kápolnáival, tágas és pompásan berendezett helyiségeivel igazán otthonává lett az egyre szaporodó és erősödő váci kolóniának. Vasárnap volt a kongregációs ház felszentelése, melyen résztvett gróf *Csáky* Károly megyés püspök, az egész váci kolónia, *Bangka* Béla jézustársasági atya s Budapestről számos kongreganista báró *Barkóczy* Sándor vezetése alatt. Este a váci Katolikus Kör helyiségeiben fényes sikertű bankett volt.

* **Október 6 a jogakadémián.** A tradícióhoz híven ezidén is kegyelettel üli meg a jogakadémia ifjúsága a vértanúk emlékezetét a következő programmal: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: *Váry* János ifj. olvasó köri elnök. 2. Alkalmi költemény. Előadja: *Etsy* Emilia, a Szigligeti-színház tagja. 3. Kuruc nóták. Eneklé *Médgyassay* Jenő a Szigligeti-színház tagja, zongorán kíséri *Bagosy* Olga urleány. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: *Székely* Mihály dr. ügyvéd. 5. Emlékezés Vécseytől. Szavalja: *Lenkei* Árpád jh. Az ünnepély a jogakadémia dísztermében d. u. fél 6 órakor kezdődik.

* **Ülések a városházán.** Ma, csütörtökön, október 5-én délután 3 órakor Nagyvárad város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését tartja a városházán. — Pénteken, október 6-án délután 4 órakor a szépművészeti és közlekedési szakbizottság tartja ülését a következő ügyekben: A Rákóczi-uton levő Diósi-féle telken nyitott új utca átvételének kérdése; a városi anyagraktár és műhelytelep terve; a Körösi-tolyó partján Kossuth utcával párhuzamosan tervezett árkádsor terve. — Szintén pénteken délután 4 órakor a jogügyi szakbizottság is ülést tart, — míg okt. 9-én, hétfőn délután pedig a szeréshizláló kibővítése kérdésében a pénzügyi szakbizottság tart ülést, ugyancsak a városházán.

* **Kinevezés.** Öfelsége, a király dr. *Poyndr* Sándort, a nagyvárad királyi tábla tanácsjegyzőjét, a nagyvárad királyi törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

* **Új utcák a Pece mentén.** A Pece beboltozott vonalán már kialakulnak az új utcák. Menház- és Zárda-utcák között már az egész vonal kiépült emeletes és földszintes házakkal. Az ottani lakosok kérvényt adtak be Nagyvárad városához, hogy a most járhatatlan új utcát helyezze a város járható állapotba, kövestesse ki és lássa el villamos világitással.

* **Bocskainé kutyája.** Nem valami történelmi nevezetességű öreg kutyáról van szó, mely talán valamikor *Bocskay* kezeit nyaldosta, hanem egy veszedelmes falusi paraszt kutyáról, mely Béiben megharapta *Szabó* Györgyné örökös cipőnélküli bokáját. Ez a veszedelmes jószág özv. *Bocskai* Simonnének volt a tulajdona és a feni veszedelmes szerepléséért hatóságilag kiirtatott. A kutya élete ezen módon befejezést is nyert volna, azonban a béli főszolgabíró tovább folytatta az ügyben az eljárást és Bocskainét 200 korona fős és 100 korona mellékbüntetésre ítélte. Bocskainé ez ellen tegnap felebbezést jelentett be az alispánhoz,

ahol kéri a büntetés leszállítását annál is inkább, mert 6 50 korona fájdalomdíjat fizetett Szabónénak.

* **A 48 as honvédek özvegyeinek.** A belügyminiszter tegnap értesítette az alispánt, hogy özv. Kovács Józsefné, bihartordai lakosnő volt 48-as honvéd özvegye részére 648 és ugyancsak bihartordai Papp Mihályné közvitéz özvegye részére pedig évi 120 korona nyugdíjat állapított meg.

* **Beomlott a pince.** Mezőtelegd községben egy készülő pince fala beomlott és az ott dolgozó földmunkást maga alá temette. *Vattai* Mihály a szerencsétlenül járt ember, aki egy készülő ház pincéjét ásta egymagában. Közben a pince oldalán a földtömeg leomlott, maga alá temette a munkást. Azonnal a segítségére siettek, de mire kihúzták a földtömeget, halott volt. A vizsgálatot megindították.

* **A sarkadi sakter panasza.** Rosenberg Mór sarkadi sakter újabb panaszt intézett a belügyminiszterhez. A sarkadi hitközség ugyanis mikor a főszolgabírótól nem nyert tejes szerinti ítéletet, nem felebbezett tovább, hanem a járásbíróhoz folyamodott, mely kilakoltatta a szerencsétlen családot. Rosenberg jelenleg hat gyermekével egyetemben a szabad ég alatt van minden kereset nélkül. A kilakoltatás után nyomban panaszt intézett a belügyminiszterhez, hogy helyeztesse őt vissza állásába. A miniszter, azonban nem tehetett egyebet, mint leküldte az ügyet megvizsgálás végett az alispánhoz. Ha így tart a dolog, a szerencsétlen saktert a tél hidege fogja megvenni, mire a másodfokú ítélet is meg lesz.

* **Bezárt óvoda.** A magyarcsékei óvodában egyszerre 12 esetben állapították meg a gyermekek között a kanyarót. A főszolgabíró a járványra való tekintettel az óvodát bezárta.

* **Kolera Nánhegyesen.** A magyarcsékei állatorvos legutóbbi vizsgálata alkalmával Major Simon nánhegyesi kereskedő 300 apró marhája között 19-en kolerát állapított meg. A veszedelmes baromfi járvány megszüntetése iránt megtették a kellő intézkedéseket.

* **Maga alá temette a szekér.** Eledről jelenté tudósítónk, hogy ott *Nyegru* Demeter gazdaember szekérével felborult és oly szerencsétlenül esett le a szekérről, hogy azonnal meghalt. *Nyegru* Demeter a súlyosan megterhelte a szekérral éppen fordulni akart a fordulás közben megbillent az egyensúly, a szekér felborult és maga alá temette a szerencsétlen gazdaembert.

* **Gyászmise a vértanúk emlékére.** A hagyományokhoz híven holnap, október 6-án, a tizenhárom aradi vértanu emlékére a Szent László-templomban ünnepélyes gyászistentisztelet lesz. A függetlenségi párt, valamint a negyvennyolcas kör elnöksége ezúton is felkéri a párt és a kör tagjait, hogy e kegyelet alkalommal minél számosabban jelenjenek meg a gyászmisén.

* **Dunai halak a nagyvárad piacón.** A rendőrség tudomására jutott, hogy a nagyvárad piacón a Duna vizéből fogott halak is kerülnek eladásra. Tekintettel a jelenlegi kolera veszedelmekre a rendőrség figyelmezteti a halfogyasztó közönséget, hogy a kolerával fertőzött Duna vizéből előkerülő halak minden veszély nélkül csak úgy élvezhetők, ha azokat elkészítés előtt forró vízzel leöntik, forró vízben bontják fel. Igen kívánatos, hogy azon ruhadarabok is azonnal leforráztassanak, melyekben a halat hasaszállítják. Ez esetben a fertőzés nem fordul elő.

* **Elveszett.** *Sonnenvirth* József bejelentette a rendőrségen, hogy tegnap az izr. kórház-tól a Loyd kávéházig terjedő utvonalon 250 koronát érő briliáns gyűrűjét elvesztette. Becsületes megtaláló szolgáltatassa be a rendőrség földszint 35. sz. szobába.

* **Öngyilkos asztalosinas.** *Ferencsi* István 18 éves asztalos tanuló mesterének, Kovács Kálmánnak vámbház utcai lakásán tegnap délelőtt 11 órakor mellbe lötte magát. Az öngyilkos fiatal ember már évek óta szervi szivbajban szenved és emiatt akart megválni az élettől. Az esetről telefonon értesített mentők, *Ferencsi* Istvánt az izraelita kórházba szállították. Esetben maradásához nincs semmi remény.

* **Szerencsétlenség a pályaudvaron.** A vasuti lütdház közelében levő átjáró mellett egy sinpár feltöltésével foglalkozott több vasuti munkás. A munkások egyike *Serdült* Gábor tordai napszamos a szomszéd sinpáron átment s nem vette észre az éppen akkor arra haladó mozdonyt, mely őt elütötte, jobb lába fejét elmesztette és fején súlyosan megsértette. Szerencsétlen pályamunkást súlyos sebeivel a biharmegyei kórházba szállították. A rendőrség részéről *Jánossy* Gyula rendőrcapitány, *Schlögl* Adolf rendőrtisztviselő és *Vass* Albert detektív jelentek meg a helyszínen. A nyomozás folyamatban van. *Serdült* Gábor sérülése életveszélyes.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szűkségletét szerezzé be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren kéőn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle fegyverek** eredeti gyári árában árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puska- és fegyvergyártó kaphatók eredeti árában. M. kir. löporáruda. Telefon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

x **Korsó kávéház megnyitása.** Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint *Köröze*-utca 1. szám (Szabóház) a mai kor igényeinek megfelelő kávéházat rendeztünk be és azt folyó hó 5-én ünnepélyesen megnyitjuk. Hosszu éveken át ezen a pályán való működésünk elég garancia lesz arra, hogy kitűnő kávéházi italok és ételek, valamint az összes lapok a n. é. közönség rendelkezésére álljanak. Családok találkozó helye, pontos és figyelmes kiszolgálás. Minden este zene. Számos látogatásért esedeznek *Perli* Frigyes és *Bürger* Ernő kávéosok.

x **Casínók,** olvasóköri, nép-, önképző- ifjúsági-, tanári és egyéb könyvtárak, valamint szakszervezetek igen gondos és előnyös kiszolgálásban részesülnek. **Benkő** Arthur könyv és papír keresk. modern antiquariumában, Nagyvárad, Rákóczi-ut 10.

x **Habig kalapok, Fownes keztyűk, angol cipők egyedüli raktára**

RÓTH M. UTÓDÁNÁL.

x **Csillár és fémáru gyártási telep:** Nagyvárad **Iroda s raktár** Szt. János-u. 1. **Bémer-tér 3.** Telefon 556. Készíték a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petróleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világitási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

x **A LA GERBEAUD** színházi cukorkák kizárólag csakis **Assódy**-nál, Kossuth-utca és **Cukorkakirállyal** Kert-utcán kapható eredeti csomagolásban, I-es 2 K, II-es 1 K, III-as 50 fill. Kiváló finom, jó minőségűért a cég neve garancia. Minden csomagon az **Assódy** név olvasható. ::
Telefon 635. 550

x **MEGÉRKEZTEK a Párisi és Bécsi kalap modellek, Nagy Sándor-u. 4. szám alatt.**

**ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9. l. em.

Kieszközöl

törlesztéses és jelzálog kölcsönök,
Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecslés szerint GYORSAN OLCSO KÖLCSÖNT folyósított.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házába, az Orsolya zárda templomával szemben.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK**

cég alatt.

Kiváló jóságú, modern és izléses kályhákkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és leggyorsabb legegyszerűsít.

cserépkályhák
állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tiszteltelt **Óváry Testvérek kályhás iparosok**

(Óváry Lajos utóadal).

Csengeri-utca 27. szám.

Rimanóczy műbutorgyár.

Állandó bútorkiállítás.

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-ut, saját ház.

TELEFON: 796.

Költségvetés díjtalan.

Vas és rézbutor

gyári rakatári

Székényágy 3 matraccal 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarmiss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Az ártatlan Zuzsi.
Péntek: (október 6-ikán) Bánk bán.
Szombat: Az ártatlan Zuzsi
Vasárnap délután: Szerelem fia, este János vitéz. (Kacsóh Pongrác dr. vezetésével.)

János vitéz. A Szigligeti-színház vasárnapi szenzációja iránt máris minden várakozást meghaladó érdeklődés mutatkozik Nagyvárad művelt publikumában. **János vitéz Kacsóh Pongrác** dirigálásában olyan elsőrangú színházi műelőzet, amit alig mulaszthat el bárki is, aki valaha diadalmas első éveiben látta ezt a szép magyar operettet. A közönség kegyelmének szempontjából ez estén kivételesen **8 órakor** kezdődik az előadás.

MULATSÁG.

Szüreti mulatság a Katholikus Legényegyletben

A Katholikus Legényegylet október 8-án világpostával és szabad szőlőpással egybekötött nagy szüreti mulatságot rendez saját helyiségében (Teleki-utca 13. szám.)

Béletpénz) személyenként 1 korona 50 fillér.

Kezdete este 8 órakor. Az egyesület pártoldinak minél nagyobb számban való szíves megjelenését kéri a legényegyleti igazgatóság.

Azon hölgy, aki a legtöbb levelezőlapot eladja és kapja értékes jutalomban részesül. Az egyesület főelőnöke: Gróf **Széchényi Miklós** lat. szent. megyesi püspök. Eőljárók: Dr. **Vucskics Gyula** v. elnök, **Gálty Sándor** igazgató, **Karkusz Sándor** ellenőr, **Halmos András** kar. mester, **Kádár János I.** dékán, **Tátray Sándor** v. elnök, **Szabados Pál** jegyző, **Dobozy János** ellenőr, **M. r. Kálmán** főkönyvtáros, ifj. **Dobozy János II.** dékán.

Műsor: 1. A csőzeleányok és legények felvonulása. 2. Bucszó dal éneklés a dalárda. 3. Hágen Ferenc v. igazgató ur bucsuzója. 4. Gálty Sándor igazgató ur beköszöntője. 5. Bor induló, éneklés a dalárda. 6. A kisbíró törvényes dikciója. 7. Felhívás a borkóstolóra a dalárdától. 8. Szőlőlopás, ha sikerül az éber csőzeleányok és legényektől.

Rendezőség: Barza Antal, Biró János, Galló János, Farkas József, Kalló János, Kmets Lajos, Nagy István, Racz Béla, Sztachó Sándor, Szénási Mihály, Tarján Gábor, Üveges János,

Vadász Andor, Völgyi Gyula, Galló János zene és négyes rendező.

Csőzeleányok: Bodnár Jolánka, Faur Teréz, Hajdu Ilonka, Koszta Juliska, Sámuel Stefike, Pásztor Piroška, Tógyer Zsuzsika.

Csőzők: Szitek János, Üveges György, Lauter Frigyes, Koszta János, Kozsa Lajos, Vadász Andor, Király Ferenc, Sztachó Sándor kisbíró, Flesz Mihály és Hagyi Dániel postások.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Kör ülése.

A nagyváradai Kath. Kör választmánya tegnap este 6 órakor ülést tartott, melyen jelen voltak: Dr. **Karácsonyi János** elnök, dr. **Vucskics Gyula** és **Dus László** alelnökök; **Grócs Béla**, **Tóth Márton**, dr. **Schweiger Ede**, dr. **Hoványi Gyula**, dr. **Némethy Gyula**, **Schuch Károly**, **Oláry Gyula**, **Sürger Bertalan** és dr. **Imrik Gusztáv** titkár.

Dr. **Karácsonyi János** elnök örömmel jelentette be, hogy **Kny Antal** kanonok 300 koronával az alapító tagok közé lépett.

Kelemen Kálmán egyleti pénztárnok elfogultsága miatt a pénztárnokságról lemondván, miután a választmány ismételt kérelmének dacára is ragaszkodott lemondásához, a választmány sok évi buzgó, fáradtságos működéséért és áldozatáért elismerést és hálás köszönetet szavazott és bár sajnálattal, de a kényszerhelyzetnek engedve, elfogadta lemondását és helyébe **Sürger Bertalan** banktisztviselőt, eddigi háznagyot választotta meg, háznagynak pedig **Balászovits Jenő** birtokost. Együttal **Fusth Károly** és **Láng József** számvizsgálókat megbizta a pénztár átadásával.

A választmány felszólítja a tagokat, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a kath. nagygyűlésen s egyuttal felkéri a nagygyűlésre készülőket, hogy e szándékukat legkésőbb e hó végéig jelentsék be a titkárnál, hogy a kedvezményes vasuti jegyek ügyében idejében lehessen intézkedni. Eddig jelentkeztek: Dr. **Karácsonyi János**, dr. **Hoványi Gyula**, **Szabony Gyula**, **Imrik Sándor**, **Sürger Bertalan**, dr. **Krüger Aladár**, dr. **Imrik Gusztáv** és **Gusman Károly**.

NYILTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és díszüvegozési műintézet.
Üvegcsiszoló és tükör árugyár.
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szíves figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok díszüvegozések készítésére, művészies és egyszerűbb kivitelben ólom keretbe foglalva.

— CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE. —

Telefon 1164.

TÁVIRATOK.

Berzeviczy Albert az elnökségről.

Budapest, okt. 4.

(Saj. tud.) Berzeviczy Albert ma egy ujságíró előtt kijelentette, hogy a jövő politikai helyzetről nem nyilatkozhatik. Hogy hamarabb mond-e le álnasádjáról, mint a revízió meg lesz, erre szintén nem felel. Hogy pedig meddig marad meg helyén, azt azok, akik őt ismerik, legjobban tudják.

Öngyilkos urileány

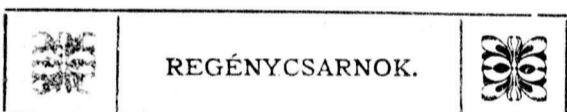
Budapest, okt. 4.

(Saj. tud.) Ma délután 1 órakor Burián Béla udvari tanácsos leánya szülei lakásán melibe lőtte magát. A menők szanatoriumba akarták szállítani, azonban utközben meghalt. Az öngyilkosság okául szerelmi bánatot említenek.

Katasztrófa a nagy temetésen.

Toulon, október 4.

A Liberté áldozatainak temetése közben nagy katasztrófa történt. Az arzenál szociálista munkásai vörös zászlóval vonultak ki, mire a rendőrség erőnek erejével el akarta vonni a lobogót. Ebből összeütközés keletkezett, a gyászmanes kocsijainak lovai megbokrosodtak és a tömeg közé rohantak. Menekült mindenki hanyathomlok. Maga Fatiéres elnök is a rohanó sokadalom közé került és elsodorta a nép. A színháztéren az elnököt kiszabadították s aztán visszatérhetett a fogadóba. Az alatt a nagy néptömegnekiment egy tribünnek, amely beomlott. Néhány száz ember lezuhant és kétségbeesetten jajveszékelt. 232 néző megsebesült, köztük harmincan súlyosan.

REGÉNYCSARNOK.

BOSKE

Irtá SARKADI NAGY SÁNDORNE

(Folytatás.) 54

Ekkor ama bizonyos megmagyarázhatlan érzés alakot öltött, az első percben amidőn őnt megláttam, érzetem hogy szeretem, s hogy szerelmem nem új keletű, s olyan mély igaz érzetem, amely csak a lélekben szülni meg... Most már ha ennyire vagyunk elmondhatók mindent, Folytatá pillanatnyi gondolkodás után Maglódy András.

Minden gondom az volt, mikor és hogyan találkozhatnék őnnel. Látogatást tettem a nagynénje házában, ezen látogatásról jobb ha nem is beszélünk.

Olyan megvető sértőn hideg szavakat intézett őn ak'or hozzám, amelyek nem tévesztették el hatásukat.

Feltettem magamban, hogy kerülni fogom, s igyekeztem a bennem dúló érzelmeket legyőzni, de mindhiába nem voltam elég erős! Eeg-első édes szívű szülő szavai ismét elkábítottak, már-már azon voltam, hogy szabad folyást engedve régejtott érzelmeimnek, megvallom Onnek mily kimondhatatlanul szeretem.

Nem szivtelennek, gögősnak, nemesnek, jónak, fenkölt gondolkodásnak láttam őnt újra! De szívem érzelmeit ekkor elnyomta egy hang, mely megrázott, boldog álmaimból felébresztett,

ismét bidegnek s szivtelennek mutatta magát, amidőn azt hangoztatta, hogy borzad a szerelemtől.

Ekkor igazán elfogott a keserűség, s feltettem magamban, hogy teljesen vi-szavonulok őntől, s bárhol találkozánk ismeretlen idegennek fogom tekinteni.

Hozzájárult még az is, hogy tapasztalnom kellett, miszerint őn az előbb en líveit tulajdonokon kívül még szerfelett kacér is.

— Miből következtette őn ezt? kérdé nyugodtan a leány. Talán abból, hogy Letsyével kissé a szokottnál barátságosabb voltam, vagy hogy számtalan könyörgésére őt egy elhervadt fehér rózsaszálattal megajándékoztam?

— Ebből miután láttam, hogy a rózsaszálattal megajándékoztam, melyet nagyon is jelentőségtelesen nyújtott át a fiatal embernek, csókjától hervadt el.

— Ha a virágszállal ajkaimat érintettem, úgy higgye el kérem, hogy ez önkénytelenül tudtom s akaratomon kívül történt. Különbö a világban a legragyobb vágyam volna őnt meggyőzdetetni, miszerint ama rossz tulajdonságok miket őn feltételez, nálam egyáltalában nem léteznek, mondhatom igen nagy erőmegfeszítésembe került őn előtt olyan színbe, mint látott tüntetni fel magán.

— On tehát öntudatosan játszott a hideg kacér szerepét előtem, s vajjon mi célból kérdé inge ültén András.

— On már elmondott mindent engedje meg, hogy én beszéljek — mondá a leány szelid hangon s folytatá:

— Rut ellenszenves gyermek voltam, szüleim s egyetlen barátóm Hollódy Margiton kívül senki sem szeretett, mivel testi fogyatkozásaim mellett, elkényeztetet zsarnokoskodó akaratos leány is voltam.

Megismerkedtem őnnel, s ismeretségünk első percétől bizonyos meleg vonzalmat, mely félelemmel párosult éreztem őn iránt.

Későbbben miután véltém a vonzalom teljesen elmúlt s csupán a másik érzélem maradt meg bennem.

A mesebeli királyfit láttam őben, egy hőst, egy magasabb lényt, aki előtt remegtem s aki elől fut a menekültem.

Nagyon korán megsejtettem dacára minden vadságom s fejletlenségemnek, hogy mindez alapja egy bizonyos érzélemnek, amely oly váratlanul lepődött szívembe.

— Csak is akkor jutottam ennek a tudatába amidőn az őn szavai következményeiből magamhoz térve, szerencsétlenségemen és ennek okán s okozóján gondolkodni kezdtem.

Megszédültem ajkairól ama kiméletlen szavak ütötték meg fülemet, utáltam önmagam s megakartam halni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabona-tőzsdén tegnap szilárd volt az irányzat. Készárúk 5 fillérrel emelkedtek.

Határidők zárlata:

Aprilisi buza (1912)	— — —	12.02
Októberi buza	— — —	12.20
Októberi rozs	— — —	10.26
Októberi zab	— — —	9.30
Májusi tengeri (1912)	— — —	8.45
Augusztusi tengeri	— — —	7.88
Augusztusi reepe	— — —	14.60

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	828.50
Osztrák hitelrészvény	— —	645.—
Jelzálogbank	— —	485.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	571.50

Salgótarjáni kőszén	— —	668.—
Osztrák államvasut részvény	— —	730.—
Közuti vasut	— —	798.—
Beocsini cement	— —	—
Rimamurányi vasmű	— —	619.—
Városi vasut	— —	415.—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

22347—1911.

Hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékezetű József főherceg ur 6 cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25 éves évfordulója alkalmával s annak emlékére, a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül jelenleg az Erzsébet leányárvaházban egy hely kerülhet betöltés alá, amely helyre ezennel pályázat hirdettetik. Az árvaházba való felvétel kellekei igazolandó: a) az hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója; b) vagyontalanság; c) félárváknál (akik tudniillik apátlanok vagy anyátlanok) az életben levő vagyontalansága; d) hogy az árva 6 életévét már betöltötte és hogy a 12-ik életévet még tul nem haladta; e) hogy éptestű és elméjü, a himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálása, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és vagyontalanság közhatalúan hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyek a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye, város, megye, utolsó posta is feleltendő, folyó évi okt. 31-ig a magy. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandó be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fog küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur 6 cs. és kir. Fenségehez fognak felterjesztetni. Az alapítványi hely az 1911—12 tanév folyamán lesz betöltendő s a felvétel vagy felnem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni.

Nagyvárad, 1911 szept. 28.

Eleméry,

katonai ügyi tanácsnok.

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárokát és cementipari gépeket.

Biharvám megye legnagyobb gépjavító műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Nagyságos Asszonyom

miért nem hord Párisi vagy Bécsi kalapot?

Most, amikor módjába volna csak ujdonságot vásárolni, mert amióta

MEGNYILT A

PÁRISI KALAP-SZALON

Nagy Sándor-utca 4. szám alatt
ahol minden 10 napban változatos ujdonságot lehet találni.

Szives látogatásokat kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Krámer és Kirsnerné, Párisi Kalap-szalon vezetői.

Alakításokat kiválasztott modellek után készítünk.

A
30.000. koronás **CERES-PÁLYÁZATRÓL**

ne feledkezzék el!

Közelebbi felvilágosítás minden kereskedőnél nyerhető!

KÁLYHA
TÁLCZÁK
ELLENZÖK
FAKOSARAK
SZENTARTÓK
NAGY
VÁLASZTÉKBAN

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében N.-Várad, Rákóci-ut.

Telefon 1153. Interurbán Telefon 1153.

A tisztelt hölgyközönségnek!

tudomására adom, hogy a budapesti, bécsi és külföldi tanulmányutrói a legmodernebb újdonságot megszereztem a tisztelt hölgyközönség részére, amely bármikor megtekinthető.

A legujabb

Direktovár fűzők

csipő s hasfűző, trikó-fűzők, meltartók és mindenféle különlegességi fűzők nálam kaphatók készen és mérték után elkészítem. Raktári fűzőkben nagy választék és olcsóbban beszerezhető nálam, mint bárhol. Beccses pártfogását kérve

Izsák Lidia

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója. Fűzők tisztítását és javítását jutányos áron elvállalom.

Értesítjük

igen tisztelt vevő közönségünket, hogy legujabb kicsinybeni elárúsító üzletünket

Zöldfa-utca 7. sz. alatt

Dr. MUNK házban megnyitottuk.

Moskovits Farkas és Társa
cipő és csizmagyár r.-t. Zöldfa-utcai fióküzlet.

Legnagyobb választék férfi, női és
gyermek cipőkben!

Egységes szabott gyári árak!

TELEFON!

Megérkezett

a nagy cipő szállítmány, az első nagyváradai selejtes cipő áruházba, ahol minden fajta cipő igen olcsó árban kapható.

■ Belvárcsi Takarékpénztár épület, Barcs-palota. ■

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájviz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >
8 > Thymol >	20 >
1 > Stomatin	20 >
1 > tégely Odontin togpasztá	55 >
1 drb Odontin betét	85 >
1 üveg Picavan	98 >
1 üveg Bay Rum	35 >
1 > Jera violette brillantin	30 >
1 > francia brillantin	15, 22, 35 >
1 > folyékony brillantin	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > > > kivonat	75 >
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 >

1 üveg Kerpel kézfínomító	88 kr.
1 tégely Margit crém	40 >
1 > Diana crém	65 >
1 drb Diana szappan	65 >
1 dob Lickner puder	88 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >
1 fekete champos	12 >
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >
8 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kielhauser ibolya glycerin szappan	38 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	88 >
1 tubus kaloderma	26 >
1 > Beloderma kézfínomító	20 >
1 üvegtégely tejcrém	20 >

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatú borotva készülék	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuszkéfe	20 >
1 valódi serte ruhakéfe	45 >
1 körömkéfe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő crém	96 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 mtr vörös gumicső	60 >
Egynegyed Ko Brumz watta	85 >

805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkeik legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Szent László-ayomda részvénytársaság, Nagyvárad.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz. 192

Bumbera István

==== papi- és polgári szabó ====
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Dajkovits E.

fényirodájában Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben, villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

A Nagyszebeni

Általános Takarékpénztár

Fontos amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.

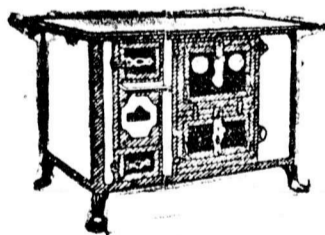
Telefon: 1054.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takarék tűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.